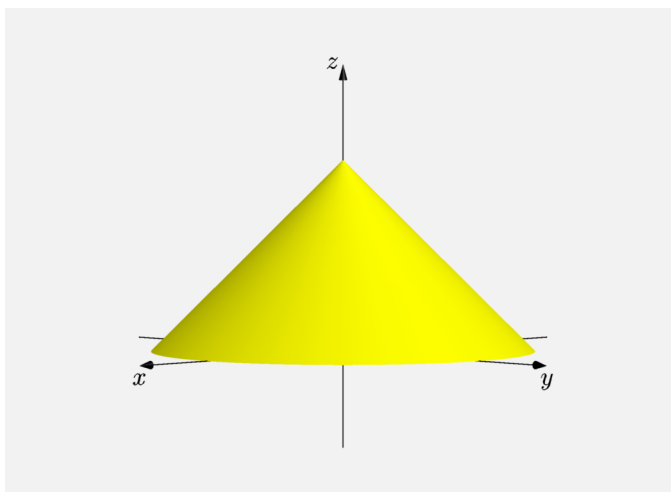

Lokální extrémy

Příklad 2.

Zadání:

Najděte lokální extrémy funkce $f(x, y) = 1 - \sqrt{x^2 + y^2}$ (obr. 1).

Obrázek 1: Graf funkce $f(x, y)$

Řešení:

Funkce $f(x, y)$ je spojitá na $\mathbb{R}^2$.

Nejprve vypočteme první parciální derivace

$$\frac{\partial f}{\partial x}(x, y) = -\frac{x}{\sqrt{x^2 + y^2}},$$

$$\frac{\partial f}{\partial y}(x, y) = -\frac{y}{\sqrt{x^2 + y^2}}.$$

Z vypočtených parciálních derivací je zřejmé, že nejsou definovány v bodě $(0, 0)$. Víme, že pokud je v bodě (x_0, y_0) extrém, pak $\frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0)$ ($\frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0)$) neexistuje nebo $\frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0) = 0$ ($\frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0) = 0$).

Vidíme tedy, že funkce nemá žádný stacionární bod. Jediný bod, v němž může nastat extrém, je bod, v němž neexistují parciální derivace, tj. bod $(0, 0)$

Vzhledem k tomu, že neexistují v tomto bodě parciální derivace, nelze použít ke zjištění extrému determinant $J(x, y)$. Podívejme se tedy na chování funkce v okolí tohoto

bodů. Funkce $f(x, y)$ má v bodě (x_0, y_0) lokální extrém, existuje-li okolí bodu (x_0, y_0) , kde pro každé (x, y) z okolí bodu (x_0, y_0) platí $f(x, y) \leq f(x_0, y_0)$ nebo $f(x, y) \geq f(x_0, y_0)$. Vyjádříme si funkční hodnotu ve stacionárním bodě $(0, 0)$ a funkční hodnoty v okolí bodu $(0, 0)$. Pro funkční hodnotu v bodě $(0, 0)$ platí

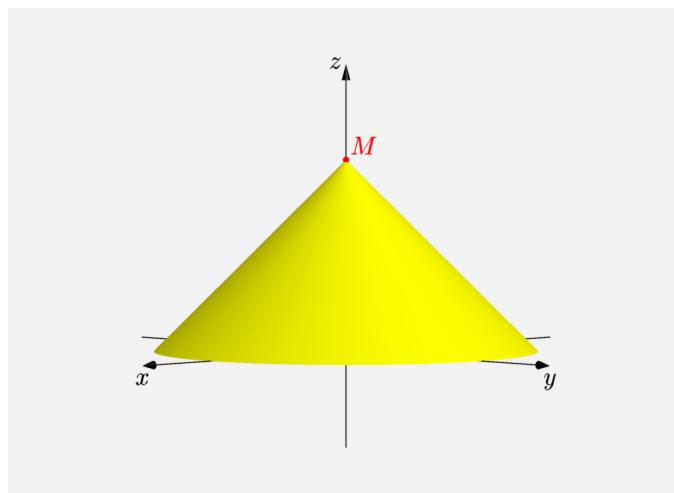
$$f(0, 0) = 1 .$$

Pro funkční hodnotu v okolí bodu $(0, 0)$ platí

$$f(x, y) < 1 .$$

V bodě $(0, 0)$ je funkční hodnota největší oproti funkčním hodnotám v jeho okolí. V bodě $(0, 0)$ je ostré lokální maximum (v okolí bodu $(0, 0)$ nejsou body se stejnou funkční hodnotou jako v $(0, 0)$).

Tento závěr potvrzuje i grafické znázornění funkce $f(x, y)$, viz obr. 2. Červenou barvou je označen bod, ve kterém se nachází lokální maximum. Graf funkce $f(x, y)$ má žlutou barvu.

Obrázek 2: Graf funkce $f(x, y)$ s extrémem